

OECD Employment Outlook 2011

Sammendrag på norsk

- OECD Employment Outlook er OECDs årlige rapport om arbeidsmarkedstilstander og sysselsetting i OECD-området.
- 2011-utgaven gir en oversikt over forholdene i arbeidsmarkedet i kjølvannet av den finansielle og økonomiske krisen. Selv om total arbeidsledighet har falt fra toppen under resesjonen er den fremdeles høy i mange land, spesielt for utsatte grupper som vanskeligstilt ungdom. Til tross for finanspolitiske problemer, er det avgjørende å opprettholde tilstrekkelige tiltak for å takle høy arbeidsledighet.
- Resesjonen i 2008-2009 var en vanskelig "stresstest" for det sosiale sikkerhetsnettet i OECD-land. Employment Outlook identifiserer potensielt viktige hull når det gjelder inntektsstøtte for de arbeidsledige. Noen av lærdommene som dukker opp etter krisen er at det kan være ting som taler for å midlertidig øke den maksimale varigheten av ledighetstrygd under en dyp resesjon, spesielt i land hvor den normale varigheten av disse bidragene er relativt lav, og tilgang for de som er langsiktig arbeidsledige til "siste utveis" trygd er begrenset.
- 2011-utgaven analyserer også sosiale beskyttelsesprogrammer i fremvoksende økonomier og hvordan de kan utformes for å unngå at de undergraver arbeidsinsentiver. En grundig vurdering av arbeidsledighetsforsikring i Brasil, cash-transfer i Sør-Afrika og helsevern i Mexico, viser at utvidelse av sosial beskyttelse i fremvoksende økonomier kan, hvis disse tiltakene utformes riktig, også bidra til forbedringer i arbeidsmarkedet.
- 2011-utgaven viser at mange arbeidere i OECD-land opplever store svingninger når det gjelder arbeidsinntekter fra år til år. Store fall i individuell inntjening øker risikoen for fattigdom og økonomisk stress, men progressiv beskatning av inntekter og sjenerøs ledighetstrygd har en tendens til å dempe innvirkningen av inntjeningsvolatilitet på husholdningers. Stillingsvern kan dempe de kortsiktige innvirkningene av makroøkonomiske sjokk på sysselsetting og inntjening. Strengt regler angående oppsigelser assosieres ofte med dualitet på arbeidsmarkedet, noe som krever at beslutningstakere finner en balanse mellom konkurrerende innvirkninger av oppsigelsesregler.
- Employment Outlook viser at om lag en av fire arbeidere i OECD er overkvalifiserte for jobbene sine, mens bare litt over en av fem er underkvalifiserte. Ulikheter mellom kvalifikasjoner og behov trenger ikke innebære en reell mismatch mellom de ferdighetene arbeidere har og de ferdighetene som trengs på arbeidsmarkedet. Ikke desto mindre føler 40 % av de overkvalifiserte arbeiderne at de har ferdigheter til å takle mer krevende oppgaver på arbeidsplassen. Disse og andre nye empiriske funn danner grunnlaget for en bedre forståelse av rollen utdanningssystemer, institusjoner for livslang læring og arbeidsmarkedspolitikken kan spille for å sørge for at arbeidere kan skaffe seg de ferdighetene som trengs på arbeidsmarkedet, og at disse ferdighetene blir tilpasset de mest formålstjenlige jobbene.

TING Å TA TAK I: INVESTERE I UNGDOM

Å fremme sterkere jobbvekst er avgjørende, men det kreves også bredere tiltak for å takle strukturelle arbeidsmarkedsproblemer

...

Å fremme økonomisk vekst som skaper mange nye jobber må være nøkkelsvaret på å håndtere langvarig arbeidsledighet. Men det er ikke sikkert det alene er nok til å takle arven av tapte muligheter som skjedde før krisen, når bedre økonomiske forhold ikke lyktes med å redusere ulikheter i både inntekt og tilgang til godt betalte og produktive jobber. Som det dokumenteres i OECDs forestående oppfølging til OECDs rapport fra 2008, *Growing Unequal?*, har noen av disse ulikhetene faktisk økt ytterligere.

Noen unge mennesker har høy risiko for å bli distansert fra arbeidsmarkedet og denne risikoen ble fremhevet av krisen ...

Det bør spesielt gjøres mer for å varig forbedre utfall på arbeidsmarkedet for unge som ble uforholdsmessig berørt av resesjonen (som dokumentert i kapittel 1 i dette bindet). I første kvartal i 2011 var arbeidsledighetsraten for unge mennesker (fra 15 til 24 år) i OECD-området 17,4 %, sammenlignet med 7 % for voksne (25 år og eldre).

Men disse dataene om ungdomsarbeidsledighet maler bare en del av bildet når det gjelder de vanskeligheter ungdommer møter på arbeidsmarkedet. Mer generelt kan det sies at ungdommer som ikke er i arbeid, og som heller ikke er under utdanning eller opplæring (den såkalte NEET-gruppen), har høyere risiko for å bli marginalisert og ekskludert fra arbeidsmarkedet, spesielt jo lenger de blir værende utenfor arbeidslivet. I fjerde kvartal 2010 utgjorde denne gruppen 12,6 % av all ungdom mellom 15 og 24 i de 30 OECD-landene som det var data tilgjengelig for, opp fra 10,6 % i 2008. Dette representerer 22,3 millioner unge mennesker, hvorav 14,6 millioner var inaktive og ikke studerte og 7,7 millioner var arbeidsledige.

Sett i sammenheng med at det har blitt skapt få nye jobber under rekonvalensen, finnes det en betydelig og økende andel ungdommer, selv blant de som ville ha funnet jobber i gode tider, som står i fare for langvarig arbeidsledighet eller inaktivitet, med potensielt langvarige negative konsekvenser for karrierene deres, eller såkalt "scarring effect". Disse risikoene inkluderer langvarige problemer med å finne arbeid og vedvarende lønnsforskjeller med jevnaldrende. Det er større sannsynlighet for at unge mennesker som blir ferdige med skolen i de kommende årene vil ha større problemer med å finne arbeid enn tilfellet var for tidligere generasjoner.

Å takle ekskludering av unge fra arbeidsmarkedet er et godt studert problem, men med ingen klare løsninger ...

Problemet med dårlige utfall på arbeidsmarkedet for noen grupper av unge mennesker er ingenting nytt, og er noe myndigheter har vært opptatt av i mange år. Faktisk har ungdomsspørsmål vært et tilbakevendende tema i OECDs refleksjoner over sysselsettingspolitikken i løpet av de siste 50 årene.

Det som har kommet tydelig fram fra dette arbeidet er at det ikke er noen kjappe løsninger for å sørge for at alle unge mennesker kan få en god start på arbeidsmarkedet. Noen land gjør en bedre jobb enn andre, men de står alle overfor utfordringen med å håndtere en hard kjerne av ungdom som risikerer å bli ekskludert fra arbeidsmarkedet. Sterkere jobbskaping er en viktig del av løsningen, men vil ikke hjelpe alle ungdommer med mindre de blir fulgt av andre tiltak. OECDs rapport i 2010, *Off to a Good Start? Jobs for Youth*, som oppsummerer de viktigste lærepenge fra en vurdering av 16 land, har trukket fram en rekke gode praksiser som kan hjelpe unge med å få første foten på karrierestigen.

Hovedsakelig er en todelt tilnærming nødvendig, for å på den ene siden håndtere de underliggende strukturelle barrierene som hindrer ungdom tilgang til arbeidsmarkedet og, på den andre siden, den krisedrevne økningen i antallet ungdommer som ikke er i skole eller arbeid.

Det må gjøres tiltak som retter seg mot strukturelle problemer ...

Først må det komme på plass tiltak som løser de langvarige problemene med å gi alle unge en bedre start i arbeidsmarkedet. I starten må det gjøres forebyggende tiltak for å forbedre utdanning og pleie for barn, spesielt for barn fra lavinntektsfamilier og vanskelige forhold. For å være mest mulig effektive, må disse tiltakene gjennomføres gjennom hele den obligatoriske skolealderen. Dette vil igjen hjelpe med å minimere skolefrafallet.

Disse tiltakene må suppleres med forsøk på å få en bedre tilpassing mellom de ferdighetene ungdommene opparbeider seg på skolen, og de ferdighetene det er behov for i arbeidsmarkedet. Som dokumentert i kapittel 4 i dette bindet, er en betydelig andel unge arbeidere overkvalifisert for jobbene sine, selv om denne andelen har en tendens til å avta med alderen. Å redusere feiltilpasningen mellom ferdigheter og behov krever større respons fra utdanningssystemer til å endre ferdighetsbehov samt en styrking av utdanningsvalg gjennom, for eksempel, bedre muligheter for praktisk yrkesfaglig utdanning og opplæring.

Til slutt må barrierer til jobb for unge også fjernes. I særdeleshet kan høyt segmenterte arbeidsmarkeder, som følge av for strenge reguleringer av faste ansettelseskontrakter, føre til at korttidsarbeid som gir innpass på arbeidsmarkedet ikke fungerer som et springbrett til mer stabile jobber, og istedenfor blir blindgater. Hvis minstelønn blir satt for høyt i forhold til relative lønninger, kan de også fungere som et disinsentiv for å ansette unge uerfarne arbeidere med lave ferdigheter.

Og til tross for finanspolitiske problemer er det avgjørende å opprettholde kostnadseffektive tiltak for å takle arbeidsledighetsøkningen blant unge ...

Den andre typen tiltak som må gjøres er en håndtering av økningen i arbeidsledighet blant unge som fant sted under den siste økonomiske og finansielle krisen. Mens mange land står overfor økende press om finanspolitisk konsolidering, er det viktig at myndigheter prioriterer kostnadseffektive intervensjoner som vil forbedre utfallet for unge i arbeidsmarkedet. Derfor bør tiltak fokusere på de mest vanskeligstilte, inkludert langtidsledige, og de som har høy sjanse for å bli ekskludert fra arbeidsmarkedet.

Det har vist seg at programmer som gir hjelp til jobbsøking har vært den mest kostnadseffektive tidlige intervensjonen for unge mennesker som vurderes som i stand til å arbeide. Midlertidige utvidelser av det sosiale sikkerhetsnettet kan også være nødvendig for å hindre fattigdom blant arbeidsledig ungdom. Som dokumentert i kapittel 3, er inntjeningsvolatiliteten spesielt høy blant unge arbeidere. Noen land har også innført lønnstilskudd for å oppmuntre arbeidsgivere til å ansette arbeidsledig ungdom med lave ferdigheter. Men for å unngå de velkjente problemene knyttet til "dødvectseffekt" som ligger forskanset i disse subsidiene (f.eks. ansettelser som ville ha skjedd uten subsidier), må disse subsidiene være tilstrekkelig målrettet, for eksempel mot små og medium store firmaer eller lærekontrakter. Det kan også være et behov i noen land for å utvide muligheter for programmer som kombinerer studier og jobb, slik som lære plasser og andre kombinerte utdannings- og opplæringsprogrammer.

Til slutt må det rettes mer forebyggende hjelp mot de ungdommene som er i størst fare for sosial eksklusjon. Mens strategier som fører dem tilbake til klasserommet kanskje vil ha stikk motsatt virkning, kan opplæringsprogrammer som utføres utenfor tradisjonelle skoler, kombinert med jevnlig eksponering til arbeid og veiledning av voksne, ofte være bedre strategier for disse utenforstående unge menneskene.

Å investere i ungdom må være et sentralt politisk mål for å oppnå bedre langvarige økonomiske og sosiale utfall for alle.

Å investere i ungdom og gi dem en bedre start i arbeidslivet bør være et sentralt politisk mål. Hvis ikke er det en høy risiko for at det vil fortsette å være, eller finne sted en økning blant den harde kjernen av ungdommer som går dårlige utsikter når det gjelder arbeid og inntjeningsmuligheter i møte. Sett i sammenheng med en aldrende befolkning har økonomier og samfunn i OECD simpelthen ikke råd til de store økonomiske og sosiale kostnadene et slikt utfall ville føre med seg.

© OECD

Denne oppsummeringen er ingen offisiell OECD-oversettelse.

Denne oppsummeringen kan reproduseres hvis OECDs copyright og originalens tittel angis.

Flerspråklige oppsummeringer er oversatte utdrag av OECD-publikasjoner opprinnelig utgitt på engelsk og fransk.

Disse er gratis tilgjengelige på OECDs Online Bookshop www.oecd.org/bookshop

For ytterligere informasjon, ta kontakt med OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate, rights@oecd.org eller per faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Besøk vårt nettsted www.oecd.org/rights

